

9.søndag etter Treenighet – 2020 – Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 54, Ordspr 16:1-9, 1. Kor 10:6-13, Luk 16:1-9, Luk 16:10-17

Gud er trofast.

«Herren er nådig, vi går ikke til grunne.

Hans barmhjertighet tar ikke slutt, den er ny hver morgen.

Din trofasthet er stor.

Jeg sier: Herren er min del, jeg setter mitt håp til ham.

Herren er god mot dem som venter på ham og søker ham.

Det er godt å være stille og vente på hjelp fra Herren.» Klag 3,22-26

At Gud er trofast innebærer at han står fast ved sine løfter. Han svikter aldri. Han er nådig og barmhjertig. Om vi er troløse så er han trofast. Om vi faller, reiser han oss opp igjen. Om vi synder er han nådig og tilgir oss syndene. «Hans barmhjertighet tar aldri slutt, den er ny hver morgen». Slik er det alltid 24 t i døgnet 7 dager i uka. Han blir aldri trett av oss. Han har lovet å være med alle dager. I salme 89,3 står det: «Jeg sier: Miskunn blir bygd for evig, din trofasthet er grunnfestet i himmelen.» Salmisten innleder med å si «Jeg vil alltid synge om Herrens miskunn, fra slekt til slekt skal min munn gjøre din trofasthet kjent.» Han vil alltid synge, «fra slekt til slekt». Dette ønsket har han fått oppfylt, salmen står i Bibelen og dermed overlevert til alle senere slekter. Det viktigste han vil formidle er «Guds trofasthet». Guds miskunn og trofasthet er fra evighet av. Guds miskunn og trofasthet «er grunnfestet i himmelen». Når du møter Guds miskunn og trofasthet er det ikke det bare en tilfeldighet, noe som du får når du har et behov for det. Nei kjære venn, at du er gjenstand for Guds gode miskunn og trofasthet er en beslutning Gud har gjort i sitt evige råd. Å være et Guds barn er å være omsluttet av Guds miskunn og trofasthet. Du har ikke fortjent det. Men Gud har bestemt at du er for han så verdifull at han ofret sin sønn for deg. At Gud tok deg til sitt barn i dåpen gjorde han på tross av at han visste hvem du var og hva som måtte skje med deg. At du faller, synder, er troløs, svikter han, alt dette var han klar over. Guds hjerte er fullt av miskunnhet, barmhjertighet, trofasthet, det er ikke plass til fordømmelse. Du er elsket, du er hans. Alt dette er avgjort og bestemt før du ble til. Ufattelig.

Trofasthet er egenskap som settes høyt i verden. Det være seg arbeidslivet og i hjemmet og i samfunnet. Det motsatte av å være trofast er å være troløs, være en som en ikke kan stole på. Dette vet vi hva vil si i ekteskapet og i hjemmet. Troskap er å holde sammen i gode og onde dager. Troskap og trofasthet er å stenge alle andre ute når det gjelder forholdet mann kvinne i et ekteskap, ingen 3.part skal komme inn og ødelegge dette forholdet. Det 6.budet er et vern for oss slik at vi kan holde fast i troskap og trofasthet mot hverandre. I hjemmet vet vi hvilke vanskeligheter som oppstår dersom forholdet mellom foreldre og barn ikke er grunnet på troskap og ærlighet. Om ikke de enkle spillereglene som settes opp følges, om en mister tilliten til hverandre så går familien i oppløsning.

I evangelieteksten møter vi Jesu lignelse en mann som var forvalter. Forvalteren var ansatt hos en rik mann for å hjelpe han i å ta vare på hans eiendom og rikdom. Det var en ansvarsfull jobb og krevde ærlighet og trofasthet. Når vi leser Jesu liknelser så er det viktig å feste seg ved poenget og ikke ved detaljene. Forvalteren var ingen trofast medarbeider. Han sløste rett og slett bort alle pengene til den rike mannen. Så ble han stilt til ansvar og han skulle legge fram et regnskap for alle pengene. Da ble forvalteren redd og fikk en ide. Han forfalsker en god del gjeldsbrev og kjøper seg nye venner på en utpekulert måte. Dette var så smart gjort at herren som var bedratt og lurt, ga han ros for dette. Men hva er poenget med en slik historie. Uærlig spill er ikke noe godt eksempel til etterfølgelse. Poenget er, sier Jesus i v. 9, bruk pengene, mammon, som på en slik måte at det tjener Guds rike - «vinne venner som kan ta imot dere i evige boliger når pengene tar slutt». Til penger er det knyttet mye urett og det som er forkastelig, men de er likevel en nødvendighet for oss. Da gjelder det å bruke de smart. Trofastheten er her at vi i vårt forhold til Gud og medmennesker anvender pengene på et rett sett. Som kristne har vi våre penger til låns. Alt hører Herren til og vi er hans forvaltere. Vi må da se til at vi ikke bare i ren egoisme benytter dette på oss selv, men ser på hvordan vi kan hjelpe til i Guds rike, til gagn for våre medmennesker. Bruken av våre midler skal stå i nestekjærlighetens tegn og de skal hjelpe Guds rike her på jord. På denne måten samler vi oss opp en kapital av velsignelse fra andre

mennesker som også kommer oss til gode. Et rett forhold til Gud innebærer en klok forvaltning av de gode Gud har gitt oss. En rett gudsyndyrkelse innebærer en rett bruk av de jordiske midler: *«En ren og usmittet gudsyndyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden.»* Jak 1, 27

Mammons virkeområde er her i verden. Men når livet er slutt, så er også mammons gleder slutt. Liknelsen i Luk 16 om den rike mannen og Lasarus er et slående eksempel på dette. Tiden her i livet må brukes rett, ellers er det for sent. Da gå en glipp av så mange velsignelser her i livet og i evigheten. Jesus sier at vi må handle rett: *«Skaff dere venner ved hjelp av den uhederlige Mammon, så de kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.»* Jesus sier også at vi ikke skal samle oss skatter på jorden, men samle skatter i himmelen. (Matt 16, 19-20). Da gjelder det å åpne øynene og se hva slag skatter på jorde som har evighetsverdi. Tenk på det å leve et liv under Guds nåde. Det er skatter som er av evig verdi. Det å eie syndenes forlatelse hver eneste dag og hvert eneste minutt. Leve med en ren og god samvittighet i trygg forvisning om at Jesus har sonet all min synd. Tenk å ha en gudstjeneste å gå til der Jesus overøser meg med sitt evangelium og sine velsignelser gjennom avløsningen, gjennom ordet gjennom sakramentet. Tenk å få være gjenstand for Guds barmhjertighet og trofasthet, han som er himmelens og jordens skaper, han som er allmektig. Tenk å få høre til en menighet og kirke med et fellesskap som utvider familiekrets og vennekrets til å omfatte mennesker som er opptatt av å tjene hverandre og ære hverandre.

Jesus konkluderer med at du står overfor et valg. Du kan ikke både tjenes Gud og mammon.

Du vil enten elske den ene og hate den andre. Det er tragisk å se alt mennesker ofrer på mammons alter. De ofrer sin familie, sine barn, seg selv. Her er det ikke snakk om at pengene i seg selv er onde eller gode. Det er snakk om hvem du skal tjene. Det første bud sier at du skal elske Herren din Gud. Ham alene skal du tjene. Gud skal være Herren i ditt liv, da må mammon vike. Men pengene er en virkelighet og en nødvendighet, bruk dem da på en slik måte at det tjener Guds rike.

«Den som er tro i smått, er også tro i stort, og den som er uredelig i smått, er også uredelig i stort.»

Jeg vet ikke hva du tenker, men i min barnslighet har jeg tenkt som så at fikk jeg masse penger, flere millioner, så skulle Guds rike få en større andel. Men Jesus sier at det er ikke det dette er snakk om; det handler om å være tro i det små og i det daglige. Enkens skjerv er ett eksempel som du husker fra Bibelhistorien. Vi blir daglig stilt overfor oppgaver der det gjelder å forvalte det du har fått til disposisjon til beste for deg selv, for dine medmennesker og for Guds rike. Det er i de små tingene at troskap vises. Ikke i de store. Vi er forvaltere av penger, fellesskap med andre mennesker, en hel jord. Gud har gitt oss noen retningslinjer i budene og der han først av alt krever troskap mot Gud selv i det 1. bud. Han krever troskap i ekteskapet i det 6. bud. Han krever trofasthet i vårt forhold til andre mennesker slik at vi ikke stjeler og baktaler og misunner.

Å være tro i det minste er også å være tro i vårt jordiske kall der Gud har satt deg. En kristen er satt inn i verden i et hjem og i familie, i skolen, på arbeidsplassen, i en venneflokk. Her er det mange oppgaver der det gjelder å være trofast. Her har du et ansvar for å være lys i verden og forvalte det Gud har gitt deg i dåpen, husk evangeliet skal ut til andre mennesker. Det skjer gjennom ditt liv. Du har et ansvar i menigheten. Her er det viktigste av alt at du møter opp og kommer til nådemidlene. Husk at hver gang du kommer til Herrens Nattverd er du med på å forkynne Herrens død til han kommer igjen. Slik er du med på å opprettholde den himmelske gudstjenesten til Jesus gjenkomst. Det er viktig i livet å vise seg trofast i de små tingene i livet. Ikke alle er prester, men alle har et ansvar for å forvalte det en har fått.

I kravene til presten er det også dette å være tro i det små: Uklanderlig, nøktern, besindig, høvisk, gjestfrie og overbærende, en kvinnes mann, lede sitt hus på en god måte. Luther poengterte dette at tjenestepikens arbeid var en større gudstjeneste en munkens fromme øvelser.

Vi hører videre om at fariseerne pengekjære og hånte Jesus for det han sa. Men Gud kjenner hjertene han ser hva som bor der. Han ser om våre gjerninger motiveres av egoisme, og mammon eller om de er frukter av troen og av kjærlighet til Gud. Fariseerne mente om seg selv at de kunne med sine gode gjerninger fortjene nåde hos Gud, men Jesus ser til hjertene. De var grådige og hensynsløse og satte dermed loven til side. De så ikke at onde tanker, syndig begjær og uærlige hensikter var synd. Men Jesus påpeker her at synden sitter i hjertet. Loven gjelder fortsatt, den dømmer alt ved oss etter vårt gamle menneske som synd. *«Før skal himmel og jord forgå, før en eneste prikk i loven faller bort.»*

Lovens krav gjelder uansett hvor mye det strider mot vår fornuft og tidens krav.

Nå sier Jesus i klar tekst til oss at i spørsmålet om vår frelse så gjelder evangeliet. Loven kan ikke annet enn dømme oss. Det er lovens oppgave. Den viser oss at vi er troløse av naturen. Vi synder hver dag i tanker, ord og gjerninger og kjenner den onde lyst i vårt hjerte. Vi er forlatt. Moses og loven kan ikke redde oss. Nå er imidlertid Guds rike her hos oss og her gjelder det en annen rettferdighet enn det vi kan klare ved å være gode forvaltere. I vårt forhold til Gud er det bare en vei og en redning det er ved troen på Jesus Kristus. Dommen over fariseerne var ikke at de gjorde mange gode gjerninger, men at de forkastet Kristus. De så ikke og ville ikke se at de hadde bruk for en frelser. *«Loven og profetene hadde sin tid fram til Johannes. Fra da av forkynnes det gode budskapet om Guds rike, og alle trenger på for å komme inn.»* Luk 16, 16

Når loven får vist oss hva synden er og hvilke katastrofale følger den får, kan ingen hindre deg i å tro evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse. Paulus roper i Rom 7: *«Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra denne dødens kropp?»* Han kommer med svaret i neste vers: *«Gud være takk ved Jesus Kristus, vår Herre!»*

Vi ser hvordan mennesker trengte seg fram til Jesus: En Sakkeus opp i et tre, Nikodemus om natten, røveren på korset eller alle de som hørte Peters pinsepreken og fikk dårlig samvittighet og ropte ut *«Hva skal vi gjøre?»* De fikk til svar at de måtte tro på den Herre Jesus Kristus og la seg døpe. Lovens oppgave er å drive oss til Kristus som er vår frelser og eneste redning. Gud overøser oss med nådetilbud. Han elsker oss med en evig kjærlighet. Om vi er troløse så er han trofast. Om vi svikter, svikter han oss aldri. Han har lovet å være med alle dager.

Amen